

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/279/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2316205134
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2316205134.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a sudkýň: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Ľuboslava Vanková, v spore žalobcu: Slovenská republika konajúca prostredníctvom Slovenského pozemkového fondu so sídlom Búdkova 36, 817 15 Bratislava, IČO: 17 335 345 proti žalovaným: 1. A. P., rod. P. O., bytom L., P. T. u. X, Maďarsko, nar.: XX.XX.XXXX, štátne občianstvo: Maďarsko, 2. Q. P., rod. I. O., bytom XXXX L., T. XX, Maďarsko, nar.: XX.XX.XXXX, štátne občianstvo: Maďarsko, 3.U. P., rod. M. O., bytom XXXX L., T. J. u. X, Maďarsko, nar.: XX.XX.XXXX, štátne občianstvo: Maďarsko, 4. Q. O., bytom XXXX Z., F. u. XX, Maďarsko, nar.: XX.XX.XXXX, štátne občianstvo: Maďarsko, 5. P. D. O., bytom XXXX L., K. Y. XX/A, Maďarsko, nar.: XX.XX.XXXX, štátne občianstvo: Maďarsko, 6. T. O., XXXX L., O. R. XX, Maďarsko, nar.: XX.XX.XXXX, štátne občianstvo: Maďarsko, 7. I. K., rod. F. X., bytom XXXX L., F. A. R. XX, Maďarsko, nar.: XX.XX.XXXX, štátne občianstvo: Maďarsko, 8. M. X., bytom XXXX B., B. B. Y. XXX-XXX A/A V. XX, Maďarsko, nar.: XX.XX.XXXX, štátne občianstvo: Maďarsko, 9. U. X., bytom XXXX Q., P. u. X, Maďarsko, nar.: XX.XX.XXXX, štátne občianstvo: Maďarsko, 10. X. X., bytom XXXX M., J. R. XX, Maďarsko, nar.: XX.XX.XXXX, štátne občianstvo: Maďarsko, všetci zastúpení: Ing. K. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom: XXX XX B., J. XX, Slovenská republika, 11. T. H., nar.: XX.XX.XXXX, štátne občianstvo: Slovenská republika bytom XXX XX L. Q. XXX, zastúpený splnomocnencom: advokátska kancelária Alegal&Partners s.r.o., Galvaniho 17/C, 821 04 Bratislava, IČO: 47 238 615, o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam, na odvolanie žalovaných 1 až 11 proti rozsudku Okresného súdu Galanta, č.k. 25C/34/2016-383 zo dňa 19.03.2018 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie r u š í a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobe vyhovel a rozhodol, že nehnuteľnosti v katastrálnom území L. C., zapísané na

- LV XXXX ako parcely registra „E“ parc.č.770/2 o výmere 3798 m2 orná pôda
parc.č.772/4 o výmere 3510 m2 orná pôda
v rozsahu 1 celku

- LV XXXX ako parcely registra „E“ parc.č.770/3 o výmere 3794 m2 orná pôda
parc.č.772/5 o výmere 3510 m2 orná pôda
v rozsahu 1 celku

- LV XXXX ako parcely registra „E“ parc.č.775/101 o výmere 2935 m2 orná pôda
parc.č.777/2 o výmere 3140 m2 orná pôda
v rozsahu 1 celku

- LV XXXX ako parcely registra „E“ parc.č.775/102 o výmere 2899 m2 orná pôda

parc.č.776 o výmere 86 m² orná pôda
parc.č.777/1 o výmere 3090 m² orná pôda
v rozsahu 1/12 celku

- LV XXXX ako parcely registra „E“ parc.č.1298/1 o výmere 5089 m² orná pôda
parc.č.1298/2 o výmere 4177 m² orná pôda
parc.č.1715 o výmere 2334 m² orná pôda
v rozsahu 1 celku

- LV XXXX ako parcely registra „E“ parc.č.1478/103 o výmere 3195 m² orná pôda
parc.č.1478/106 o výmere 190 m² orná pôda
parc.č.1866/40 o výmere 507 m² vodné plochy
parc.č.1866/137 o výmere 358 m² ostatné plochy
v rozsahu 1 celku

- LV XXXX ako parcely registra „E“ parc.č.1478/104 o výmere 3258 m² orná pôda
parc.č.1478/107 o výmere 180 m² orná pôda
parc.č.1866/41 o výmere 507 m² vodné plochy
parc.č.1866/138 o výmere 351 m² ostatné plochy
parc.č.1866/238 o výmere 81 m² ostatné plochy
v rozsahu 1 celku

- LV XXXX ako parcely registra „E“ parc.č.1478/203 o výmere 132 m² orná pôda
parc.č.1478/206 o výmere 198 m² orná pôda
parc.č.1775/1 o výmere 273 m² lesné pozemky
parc.č.1776/1 o výmere 270 m² orná pôda
parc.č.1866/237 o výmere 70 m² ostatné plochy
v rozsahu 1 celku

- LV XXXX ako parcely registra „E“ parc.č.1478/204 o výmere 130 m² orná pôda
parc.č.1478/207 o výmere 205 m² orná pôda
parc.č.1775/2 o výmere 273 m² lesné pozemky
parc.č.1776/2 o výmere 270 m² orná pôda
v rozsahu 1 celku

- LV XXXX ako parcely registra „E“ parc.č.1480/2 o výmere 3928 m² orná pôda
parc.č.1777/7 o výmere 378 m² orná pôda
v rozsahu 1/1 celku

- LV XXXX ako parcely registra „E“ parc.č.1480/3 o výmere 3805 m² orná pôda
parc.č.1777/8 o výmere 381 m² orná pôda
v rozsahu 1/2 celku

- LV XXXX ako parcely registra „E“ parc.č.1776/5 o výmere 309 m² orná pôda
parc.č.1777/4 o výmere 432 m² trvalé trávne porasty
v rozsahu 1/1 celku

- LV XXXX ako parcely registra „E“ parc.č.1776/6 o výmere 381 m² ostatné plochy
parc.č.1775/5 o výmere 432 m² lesné pozemky
v rozsahu 1/2 celku sú vo vlastníctve Slovenskej republiky, v správe Slovenského pozemkového fondu.
Žalobcovi súd náhradu trov konania nepriznal.

2. Rozhodnutie odôvodnil s použitím 1 ods.1, § 2 ods.1 Ústavného dekrétu prezidenta republiky číslo 33/1945 Sb. o úprave československého štátneho občianstva osôb nemeckej a maďarskej národnosti (ďalej len dekrét prezidenta), čl. V ods. 1, Čl. VII veta prvá Dohody medzi Československom a Maďarskom o výmene obyvateľstva číslo 145/1946 Sb. zákonom č. 148/1947 Sb. § 34 ods. 3, prvá veta zákona, ods. 14 zák. č. 330/1991 Zb., § 1 ods. 1, § 17 a § 20 zák. č. 229/1991 Zb. o

úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku. Vecne argumentoval tým, že v danom prípade ide o určovaciu žalobu, preto pri posudzovaní naliehavého právneho záujmu treba v danej situácii vychádzať zo skutočnosti, že právna predchodkyňa žalovaných je zapísaná v katastri nehnuteľnosti ako vlastník označených nehnuteľností. V takomto prípade žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože rozhodnutie súdu v tejto otázke je (okrem iného) aj podkladom pre uskutočnenie zmeny zápisu v katastri nehnuteľnosti. Určovacia žaloba vo všeobecnosti má predovšetkým preventívny charakter, ktorý spočíva v tom, že s jej pomocou možno pomôcť pri odstránení (či aspoň znížení) stavu ohrozenia práva či neistoty v právnom vzťahu v prípade, ak k zodpovedajúcej náprave nemožno dospieť inak. Určovacia žaloba tiež účinnejšie ako iné právne prostriedky vystihuje obsah a povahu príslušného právneho vzťahu a jej prostredníctvom možno dosiahnuť stav, tvoriaci určitý právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia budúcich sporov. Naliehavý právny záujem v sa viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu. V danom prípade (vzhľadom na reálny stav správania sa strán sporu) odopretím určovacej žaloby by došlo k porušeniu ústavného práva žalobcu na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Preto žaloba žalobcu bola podaná legálne.

3. Po citácii ustanovenia § 34 ods. 3 prvá veta zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov a § 34 ods. 14 uvedeného zákona uviedol, že osobitným predpisom je v zmysle odkazu pod čiarou §17 zákona číslo 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov. Podľa tohto zákonného ustanovenia pozemkový fond nehnuteľností vo vlastníctve štátu uvedené v paragrafe 1 ods. 1 uvedeného zákona spravuje právnická osoba zriadená zákonom s výnimkou a/ pozemkov: 1. na ktorých sa nachádza cintorín, 2. ktoré sú určené na obranu štátu, 3. ktoré sú chránené podľa osobitných predpisov, 4. ktoré sú súčasťou lesného pôdneho fondu, 5. podľa osobitného predpisu, 6. na ktorých hospodária Národný žrebčín Topoľčianky, štátny podnik, Závodisko, štátny podnik Bratislava, Agrokomplex - výstavníctvo Nitra, Plemenárske služby Slovenskej republiky, štátny podnik, a Štátne lesy tatranského národného parku so sídlom v Tatranskej Lomnici, b/ nehnuteľností uvedených v paragrafe 1 ods. 1 písmeno /b a c /, ktorými hospodári Národný žrebčín Topoľčianky, štátny podnik, Závodisko, štátny podnik Bratislava, Agrokomplex - Výstavníctvo Nitra, štátny podnik, Plemenárske služby Slovenskej republiky, štátny podnik, a Štátne lesy Tatranského národného parku so sídlom v Tatranskej Lomnici, ods. 2 pozemkový fond nespravuje obytné budovy, hospodárske budovy a iné stavby slúžiace lesnej výrobe alebo vodnému hospodárstvu, ktoré s ňou súvisia a, ktoré spravujú právnické osoby podľa osobitného predpisu.

4. Podľa § 1 ods. 1 citovaného zákona a na základe vyššie citovaných zákonných ustanovení niet pochýb o tom, že Slovenský pozemkový fond je oprávnený konať za štát - Slovenskú republiku v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré zo zákona spravuje, pričom nehnuteľnosti, ku ktorým sa žalobca v tomto konaní domáha určenia vlastníckeho práva sú takými nehnuteľnosťami.

5. Ďalej uviedol, že dokazovaním bolo zistené že právna predchodkyňa žalovaných F. O. rod. X. - sa nachádza na zozname presídlených osôb z Československa do Maďarska, -figuruje vo výkazoch nehnuteľného majetku vedených na meno jej manžela v súpisovom oceňovacom hárku číslo 63 spísaného o zanechanom majetku presťahovalca z, ktorého je jednoznačné, že spolu s manželom so synom a nevestou a vnukmi bola presťahovaná do Maďarska. - Preukázateľne 30. apríla 1947 bola transportom označeným číslom Ma - 33 /II - 6 - 4 - 16/30. IV. 47 vysídlená spolu s uvedenými osobami z obce L. Q. do Maďarska, kde zomrela ako štátna občianka Maďarska.

F. O. bola evidovaná aj v zozname presídlených z Československa do Maďarska podľa dohody o výmene obyvateľstva pod poradovým číslom 2 spolu s ostatnými rodinnými príslušníkmi. Bola započítaná na kvotu osôb zúčastnených výmeny obyvateľov z obce L. Q. určených na presídlenie.

Zákon číslo 148/1947 Sb. Vyhlásený dňa 11. júla 1947 nadobudol účinnosť dňom 20. augusta 1947. V tom čase právna predchodkyňa žalovaných už bola presídlená na základe vyššie uvedeného do Maďarska. Preto v danom prípade platí, že všetky podmienky (štátne občianstvo, národnosť, rozhodnutie osídľovacieho úradu) sa považujú za splnené pri osobe, ktorá už bola presťahovaná do Maďarska, keďže výnimky v danom prípade v zmysle článku VIII vety prvej dohody preukázané v tomto konaní

neboli. Podľa toho právna predchodkyňa žalovaných dňom 30. apríla 1947 zo zákona stratila vlastníctvo k výroku označeným k nehnuteľnostiam a tieto prešli do vlastníctva právneho predchodcu žalobcu.

6. Napokon je potrebné sa zaoberať so zápisom vlastníctva právnej predchodkyne žalovaných do označených listov vlastníctva na základe vykonaného ROEPu. Súd sa stotožňuje s právnym názorom žalobcu ako i zástupkyne Okresného úradu Galanta, katastrálneho odboru, že toto vlastníctvo je evidované na liste vlastníctva pokiaľ sa nepreukáže opak, čiže predmetný zápis má deklaratórny charakter. V súdenom prípade bol preukázaný opak zápisu vlastníctva k označeným nehnuteľnostiam, pretože po právu právna predchodkyňa žalovaných nie je vlastníčka označených nehnuteľností ale skutočným vlastníkom je žalobca.

7. Preto súd žalobe žalobcu v plnom rozsahu vyhovel.

8. O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, že procesne plne úspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal, pretože tento nárok na náhradu trov konania si výslovne neuplatnil.

9. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podali odvolanie žalovaní 1 až 10 prostredníctvom splnomocneného zástupcu s tým, že nesúhlasia so závermi súdu prvej inštancie. Prvostupňový súd nesprávne posúdil oprávnenosť Slovenského pozemkového fondu zastupovať Slovenskú republiku pri určovaní vlastníckeho práva a v mene štátu konať pred súdom. Slovenský pozemkový fond zastupuje štát v prípadoch uvedených v osobitnom predpise, ktorým je § 17 zákona č. 229/1991 Zb. v súlade s § 34 ods. 14 Zákona č. 330/1991 Zb. vo vzťahu k § 21 ods. 2 OSP sa jedná o špeciálne ustanovenie. V prípade zákonného zastúpenia štátu Slovenským pozemkovým fondom, tento musí pred súdom preukázať, že predmetom súdneho konania sú nehnuteľnosti uvedené v § 17 v spojení s § 1 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. a že tieto nehnuteľnosti sú vo vlastníctve štátu. Slovenský pozemkový fond nemá zákonné oprávnenie zastupovať štát v žalobách, ktoré sa týkajú určenia vlastníckeho práva, ak je toto právo spochybňované. Ide o neodstrániteľnú podmienku konania a preto samotná žaloba mala byť Okresným súdom zamietnutá. V tejto súvislosti poukázal na obsah rozhodnutia Najvyššieho súdu SR č.k. 2Cdo/301/2006 zo dňa 25.03.2008.

Ďalej poukázal na to, že v samotnej žalobe o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam žalobca Slovenský pozemkový fond rozporuje sám seba. Na jednej strane tvrdí, že uvedené nehnuteľnosti zapísané v katastri nehnuteľnosti, ktoré patria F. O., rod. X. a na strane druhej za pozemky v kat. úz. L. Q. LV XXXX a LV XXXX, ktoré boli predmetom pozemkových úprav kat. úz. L. Q. priznáva nárok s finančnou náhradou a odkazuje dedičov na Slovenský pozemkový fond, čím sa súd prvej inštancie vôbec nezaoberal.

Podľa súdu prvej inštancie dotknuté zákony a dohody o presťahovaní obyvateľov južného Slovenska do Maďarska bez vydokladovania národnosti sú v platnosti aj dnes, ale zákony vydané po roku 1989, či už ohľadne reštitúcií, obnovy a evidencie pozemkov a ďalších opatreniach Ministerstva pôdohospodárstva sú ako orientačné. Ďalej argumentoval uznesením Krajského súdu Trnava č.k. 10CoD/9/2015 zo dňa 18.10.2016, ktorý sa týka dedičskej veci po manželovi F. O. - P. O., tvrdiac, že okresný súd pri rozhodovaní neakceptoval názor odvolacieho súdu v obdobnej veci. Navrhol preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobu v plnom rozsahu zamietol, lebo ju podal orgán, ktorý nie je kompetentný zastupovať Slovenskú republiku v danej určujúcej žalobe a pokračovať v prerušenom dedičskom konaní po neb. F. O., rod. X..

10. Odvolanie podal aj žalovaný 11 z dôvodov, že neboli splnené procesné podmienky. Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a procesným postupom súdu došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces.

Poukázal na to, že podľa uznesenia Okresného súdu Galanta sp.zn. 24D/186/2014, Dnot 15/2015 po nebohej F. O., rod. X. na podanie žaloby bola žalobcovi stanovená lehota. Napriek tomu, že v tejto lehote k podaniu žaloby nedošlo a žaloba bola podaná až v lehote, v ktorom bola predĺžená na základe emailovej správy, o tejto správe žalovaný nemá vedomosť a uvedený postup súdu považuje za neštandardný, ktorý nemá oporu v procesných predpisoch a je v rozpore s princípom spravodlivého konania.

Konanie žalobcu je v rozpore so záujmami poručiteľky a nie je daná ani aktívna ani pasívna legitimácia účastníkov. V predmetnom súdnom konaní si Slovenský pozemkový fond vystupujúci ako zástupca

štátu uplatňuje protichodné nároky voči poručiteľke, to znamená nároky, ktoré sú v priamom rozpore so záujmami poručiteľky a jej dedičov. Z tohto pohľadu tak poručiteľke, resp. jej dedičom nemôže byť v tomto konaní poskytnutá spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov.

Slovenský pozemkový fond nepovažuje za subjekt oprávnený zastupovať štát, aby v jeho mene uplatňoval nároky v tomto konaní. Takýto postup nie je v súlade s princípom právneho štátu, ani spravodlivého konania garantovaného Ústavou, nakoľko štátny orgán, ktorý má zákonné oprávnenie spravovať a nakladať s nehnuteľnosťami poručiteľky a dbať na ochranu jej oprávnených záujmov v konaní uplatňuje vlastníctvo k tým istým pozemkom, s ktorými sám nakladá. Zdôraznil, že podľa platného zápisu v evidencii katastra nehnuteľností je ako vlastník dotknutých pozemkov evidovaná poručiteľka a nie štát. Vlastnícke právo dedičov všetkých žalovaných pozemkov poručiteľky nebolo v dedičskom konaní potvrdené a ani preukázané a ich pasívna legitímácia označených ako žalovaných je v konaní v tejto súvislosti sporná. Na túto procesnú podmienku konajúci súd neprihliadol.

Ak sa súdny komisár majúci prejednať dedičstvo sa domnieval, že nároky dedičov sú s ohľadom na dohodu o výmene obyvateľov sporné a že nehnuteľnosti patria štátu mal konanie o dedičstve zastaviť. Základným predpokladom pre uplatnenie režimu dohody o výmene je preukázanie národnosti poručiteľa, nakoľko ustanoveniam dohody výmene podliehali osoby maďarskej národnosti s bydliskom na území Československa, pritom však žalobca žiadnym dokumentom a ani iným dôkazom v konaní na opakované výzvy súdu nepreukázal a ani nepotvrdil národnosť poručiteľky. Poukázal na úpravu zákona č. 148/1947 Sb a to § 2 ods. 3 tohto zákona, ktorý nadobudol účinnosť 11.07.1947, pričom poručiteľka mala odísť a byť súčasťou transportu do Maďarska už 30.04.1947, to znamená pred nadobudnutím účinnosti zákona. Dohoda o výmene sa vzťahovala na osoby maďarskej národnosti, ak táto skutočnosť nebola v konaní potvrdená ani preukázaná, nemožno automaticky vyvodiť, že poručiteľka bola osobou maďarskej národnosti, i keď takúto fikciu uvádza § 2 ods. 3 vykonávacieho zákona. Súd však túto skutočnosť, ktorá je rozhodujúcou, priamo potvrdil. V súlade s princípom právneho štátu sa už na poručiteľku a transport nemôže vzťahovať neskorší zákon a samotný transport nemôže sám o sebe znamenať stratu vlastníctva bez akejkoľvek možnosti poručiteľky sa domáhať nápravy alebo preskúmania. Samotná strata vlastníctva nebola žiadnym osobitným rozhodnutím potvrdená. Má za to, že k takémuto postupu nie je v súčasnej dobe v právnom štáte možné poskytnúť právnu ochranu.

Tiež namietal, že v priebehu procesu ROEP v súlade s ustanoveniami zákona č. 180/1995 Z.z. sám žalobca bol členom komisie zriadenej podľa § 4 ods. 3 zákona o ROEP, ktorej prislúchalo podľa § 4 ods. 2 Zákona o ROEP zabezpečenie podkladov pre proces ROEP. Komisia bola plne oprávnená zabezpečovať a vyžiadať si podklady, na ktoré sa v tomto konaní odvoláva žalobca. Príslušný správny orgán na príslušné listy vlastníctva zapísal poručiteľku ako podielovú spoluvlastníčku nehnuteľnosti. Napriek uvedenému stavu a priamemu zákonnému oprávneniu štátu uplatniť svoje vlastnícke nároky v konaní o ROEP, sa súd stotožnil s nepreukázanými tvrdeniami zástupkyne Okresného úradu Galanta, katastrálneho odboru, ktorá v konaní uviedla, že vyhotoviteľ v konaní o ROEP nebol dostatočne dôsledný a nepreveroval všetky potrebné informácie.

V zmysle konštantnej judikatúry tiež platí, že daná osoba má naliehavý právny záujem na určení, ak nie je možné nápravu dosiahnuť inak. V uvedenom prípade mal žalobca možnosť predmetnému konaniu predísť už v rámci konania o ROEP. O zmene možno rozhodnúť do piatich rokov od zápisu údajov registra do katastra nehnuteľností. V danom prípade však uplynulo už viac ako päť rokov od zápisu do katastra nehnuteľností, pričom aktuálny zápis bol vykonaný v roku 2006 (rozhodnutie Správy katastra Galanta č. SK-ROEP Dolný Chotár 902/06 zo dňa 22.03.2006). Žalobca návrh na začatie predmetného konania nepodal z vlastnej iniciatívy, ale až na výzvu súdu v dedičskom konaní a preto nemôže mať na účely tohto konania naliehavý právny záujem. Navrhol preto, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie alebo zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietne a prizná žalovanému náhradu trov konania a trovy právneho zastúpenia v plnej výške.

11. Žalobca sa k doručeným odvolaniam žalovaných vyjadril písomne zastávajúc názor, že rovnako ako sa domáhal určenia vlastníckeho práva štátu v lehote ustanovenej súdom, mohol sa určenia tohto vlastníckeho práva domáhať aj po uplynutí tejto lehoty. Všeobecná právna úprava neobmedzuje vlastníka nehnuteľnosti pri uplatnení svojho vlastníckeho práva žiadnou lehotou a vlastnícke právo sa nepremlčuje. Predmetné konanie bolo začaté za účinnosťou Občianskeho súdneho poriadku, v ktorom v súlade s § 470 ods. 2 Civilného sporového poriadku nebola a ani nemohla byť uplatnená sudcovská koncentrácia konania a za stavu, keď zo strany žalovaných dochádzalo rovnako ako zo strany žalobcu k postupnému uplatňovaniu prostriedkov procesného útoku a obrany a uplatnenie týchto prostriedkov

vyplývalo aj zo záverov právneho posúdenia veci súdom, preto odmieta, že by malo dôjsť k porušeniu práva žalovaných na spravodlivý proces.

Nepredloženie potvrdenia o národnosti poručiťky, v prípade, ktorého Slovenský pozemkový fond dopytoval na základe výzvy viaceré archívy malo negatívny výsledok. Toto však nemohlo viesť k neuneseniu dôkazného bremena žalobcom a je vylúčené, aby bolo vykladané ako porušenie práva žalovaného na spravodlivý proces. Žalobca postupoval v spore v súlade so svojimi procesnými právami vyplývajúcimi z Občianskeho súdneho poriadku, resp. Civilného sporového poriadku. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. IV.ÚS 252/04 zo dňa 31.08.2004.

Čo sa týka argumentácie ohľadne spornosti aktívnej a pasívnej legitímácie strán sporu, námietky ohľadne nedostatku žalobca odmieta. Jeho aktívna legitímácia vyplýva z § 34 ods. 3 zákona č. 330/1991 Z.z podľa ktorého Slovenský pozemkový fond spravuje poľnohospodárske nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu ustanovené osobitným predpisom a podiely spoločnej nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu ustanovené osobitným predpisom, ako aj z § 34 ods. 14 cit. Zákona. Slovenský pozemkový fond v predmetnom spore vystupuje ako osoba konajúca za štát ako správca poľnohospodárskej nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu. Pokiaľ ide o pasívnu legitímáciu žalovaných, odkázal na ustálenú judikatúru, v ktorom sa dedičia v pozícii žalobcov domáhajú určenia, že vec patrí do dedičstva po poručiťovi, resp. v ktorých sa domáhajú určenia, že vec bola v čase smrti poručiťa v jeho vlastníctve. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/222/2010 zo dňa 14.03.2011. Dedičia po poručiťke F. O., rod. X. sa domáhali prejednaní sporných nehnuteľností v dedičskom konaní a potvrdením dedičského práva k týmto nehnuteľnostiam a teda okruh dedičov vyplynul z prebiehajúceho dedičského konania. Súčasne poukázal na to, že v prípade poručiťky došlo jednak k zápisu jej identifikačných údajov na list vlastníctva v rozsahu uvedenia dátumu narodenia a adresy pobytu a následne zo strany dedičov k podaniu návrhu na prejednanie novoobjaveného dedičstva a vymedzenie okruhu dedičov. V tejto súvislosti poukázal na zákonnú úpravu vyplývajúcu z § 34 ods. 3 zák. č. 330/1991 Zb., § 18 zák. č. 229/1991 Zb., § 34 ods. 5, § 17 zák. č. 330/1991 Zb., § 16 zák. č. 180/1995 Z.z, pričom úmyslom zákonodarcu je zavedenie osobitného subjektu práva neznámeho vlastníka bolo poskytnúť ochranu práv neznámeho, resp. nezisteného vlastníka bez ohľadu na to, či je žijúcim alebo nežijúcim, aby sa jeho práva zachovali pre jeho prípadných právnych nástupcov. Čo sa týka potvrdenia maďarskej národnosti neb. F. O., rod. X., žalobca nepovažuje túto skutočnosť v konaní za spornú, pričom jej nespornosť vyplynula aj z tvrdení zástupcu žalovaných 1 až 10 a z ich prednesu na pojednávaní 02.10.2017. Poručiťka podľa Benešových dekrétov jednoznačne stratila štátne občianstvo československé a až po presťahovaní po apríli 1947 získala maďarské štátne občianstvo, čiže zomrela ako maďarská štátna občianka. Strata štátneho občianstva podľa Benešových dekrétov postihovala občanov nemeckej a maďarskej národnosti. Čo sa týka možného vyňatia pozemkov z konfiškácie, toto sa vzťahovalo len na osoby maďarskej národnosti, pričom pre tvrdenú dekonfiškáciu majetku nebola splnená podmienka nadobudnutia československého štátneho občianstva osôb maďarskej národnosti. Aj listinné dôkazy, ktoré boli v konaní predložené odkazujúce na dohodu medzi Československom a Maďarskom o výmene obyvateľstva a nepriamo poukazujú na maďarskú národnosť F. O., rod. X..

Neobstojí tvrdenie, že na poručiťku a jej transport sa nemôže vzťahovať neskorší zákon a že samotný transport nemôže sám o sebe znamenať stratu vlastníctva, Slovenský pozemkový fond opakovane uviedol, že v zmysle článku 7 Dohody medzi Československom a Maďarskom o výmene obyvateľstva č. 45/1946 Sb. Zo dňa 27.02.1946 vlastnícke právo presťahovaných osôb k im prináležajúcim nehnuteľnostiam prechádza na štáty ich doterajšieho bydliska. Zmiešaná komisia ustáli výšku náhrady, ktorou je povinný z tohto titulu štát nabývať. Za tú časť nehnuteľnosti, ktorá presahuje 50 ha neprichodí žiadna náhrada. Vzhľadom aj na ďalšiu právnu úpravu a to § 2 zák. č. 148/1947 Sb. k prechodu vlastníckeho práva na štát došlo ex lege presťahovaním poručiťky z Československa do Maďarska a to okamihom tohto presťahovania na základe dohody medzi Československom a Maďarskom o výmene obyvateľstva č. 145/1946 Sb. zo dňa 27.02.1946, v súlade s ktorou prešiel jej majetok na štát jej doterajšieho bydliska.

Vo vzťahu k naliehavému právnenému záujmu v súvislosti s vykonaním ROEP poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4MCdo 12/2014. V tomto uznesení sa Najvyšší súd SR stotožnil s názorom generálneho prokurátora, že podľa zákona č. 180/1995 Zb. sa vlastníctvo nenadobúda, ale sa iba zisťujú dostupné údaje o právnych vzťahoch k pozemkom a na ich základe sa zostavuje register obnovenej evidencie pozemkov. Pokiaľ odvolací súd vychádzal z názoru, že zapísaním právnych predchodcov v katastri nehnuteľností v rámci ROEP ako vlastníkov predmetných nehnuteľností štát uznal ich vlastnícke právo, posúdil vec po právnej stránke nesprávne. Z uznesenia Najvyššieho súdu SR 4 Cdo/96/2008 vyplýva, že ak sa žalobca domáha určenia, že je vlastníkom nehnuteľnosti, pri ktorej je v katastri nehnuteľností zapísaný ako vlastník niekto iný, má vo vzťahu k tejto osobe nepochybne naliehavý

právny záujem na požadovanom určení. S prihliadnutím na význam zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností a jeho právnym účinkom je odôvodnený záver, že právne postavenie žalobcu je za tejto situácie neisté a že bez požadovaného určenia by jeho právo mohlo byť ohrozené. Obdobne poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu 2 M Cdo 15/2012, podľa ktorého predpokladom úspešnosti určovacej žaloby je okrem vecnej legitímácie účastníkov aj naliehavosť správneho záujmu na určení, tento je daný hlavne tam, kde by sa bez tohto určenia, postavenie žalobcu stalo neistým alebo bez tohto určenia bolo ohrozené jeho právo. V súlade s konštantnou judikatúrou je na požadovanom určení vždy naliehavý právny záujem, ak má byť súdne rozhodnutie určujúce vlastnícke právo zaznamenané do katastra nehnuteľností a týmto spôsobom dosiahnutý stav súladu medzi právnym stavom a stavom zapísaným v katastri nehnuteľností (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1 Cdo 56/2003). Záverom opätovne k namietanému nedostatku aktívnej legitímácie poukázal na zákonnú úpravu v § 34 ods. 14 a ods. 3 prvá veta zákona č. 330/1990 Z.z. a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

12. Splnomocnený zástupca žalobcov 1 až 10 sa k odvolaniu žalovaného 11 tak, že súhlasí s podaným odvolaním, ktoré je súladné aj s odvolaním, ktoré bolo podané žalovanými 1 až 10.

13. K vyjadreniu žalobcu k odvolaniam, žalovaní 1 až 10 uviedli, že trvajú na podanom odvolaní, zdôraznili, že podľa zákona o ROEP zapísané údaje v katastri po uplynutí 10 rokov sú nemenné a štát už nie je oprávnený po uplynutí lehoty ROEP sa domáhať nárokov uplatňovania vlastníckeho práva a zakladať nové vlastnícke vzťahy k majetku poručiťky. Hoci boli predložené dokumenty z archívov, na to, že poručiťka bola vyst'ahovaná podľa dohody medzi Československom a Maďarskom v roku 1946 žalobca nepreukázal pred súdom, že poručiťka mala maďarskú národnosť. Žalobca spochybnil potrebu predloženia takéhoto dôkazu, pričom toto je podstatné. Žalobca nebral do úvahy rozhodnutie Krajského súdu v Trnave v obdobných prípadoch, konkrétne v prípade manžela poručiťky, pričom naďalej z ich strany je spochybnený naliehavý právny záujem štátu, nakoľko žalobca neoprávnenne podal žalobu až po výzve súdnej komisárky Okresného súdu Galanta, čo mohli a mali urobiť od roku 1947, resp. od roku 2006. Ich názor je nemenný a zotrávajú na doterajších podaniach.

14. Žalovaný 11 podal písomné vyjadrenie prostredníctvom svojho právneho zástupcu a uviedol že sa v plnom rozsahu pridrižiava podaného odvolania a zotráva na názore, že s ohľadom na konania a podklady zabezpečené v rámci konania ROEP mohol Slovenský pozemkový fond svoje vlastnícke právo uplatniť, resp. spochybnovať vlastnícke právo poručiťky už v tomto konaní a zamedziť tak začatiu a potrebe ďalšieho sporu. Naliehavý právny záujem je vo všeobecnosti daný tam, kde požadovaný výsledok nemožno dosiahnuť inak, v uvedenom prípade tak toto konštatovanie neplatí, keď štát prostredníctvom Slovenského pozemkového fondu mohol svoje vlastnícke právo uplatniť už skôr a nezahrnúť poručiťku do registra obnovenej evidencie pozemkov. Taktiež opakovane poukázal na skutočnosť, že o zmene registra obnovenej evidencie pozemkov možno rozhodnúť do piatich rokov od zápisu údajov do katastra nehnuteľností a v uvedenom prípade uplynulo od zápisu do katastra nehnuteľností už viac ako päť rokov. Zotrval na návrhu, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná žalovanému 11 náhradu trov konania a trovy právneho zastúpenia vo výške 100 %.

15. Splnomocnený zástupca žalobcov 1 až 10 podal stanovisko k vyjadreniu žalobcu k odvolaniu a zotrval na svojom predchádzajúcom písomnom vyjadrení.

16. Žalobca vo svojom ostatnom vyjadrení uviedol, že k vyjadreniam žalovaných, ktoré uvádzajú skutočnosti a právne názory obsiahnuté v odvolaniach, ku ktorým sa už žalobca podrobne vyjadril, na tomto vyjadrení zotráva v plnom rozsahu. Opakovaným tvrdeniam právneho zástupcu žalovaného 11 a zástupcu žalovaných 1 a 10 sa už opätovne nepovažuje za potrebné vyjadriť.

17. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania proti rozsudku boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP.), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 <. CSP), po skonštatovaní, že odvolania majú zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP <.) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP. <.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 367 ods. 3 CSP. <.), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania (§ 383 a § 384 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho

pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolania žalovaných sú dôvodné, v dôsledku čoho je namieste rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

18. Podľa obsahu spisu žalobca sa žalobou podanou za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (do 30.06.2016) domáha určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam uvedených vo výroku tohto rozsudku nachádzajúcich sa v okrese Galanta, katastrálne územie L. C..

19. Žalobca v žalobe špecifikoval naliehavý právny záujem na podaní tejto určovacej žaloby tým, že jedine rozhodnutím súdu môže dôjsť k zápisu jeho vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. S týmto tvrdením sa súd prvej inštancie vysporiadal a otázka naliehavého záujmu správne posúdil ako danú.

20. Od 01.07.2016 je účinný Civilný sporový poriadok- zákon č. 160/2015 (ďalej len „CSP.“) ktorým bol zrušený zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, pričom podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

21. Podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku sa žalobou možno domáhať určenia, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

22. Základným procesným predpokladom úspešnosti určovacej žaloby v zmysle § 137 písm. c) CSP. < je teda existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení práva zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha, t.j. žalobcu. Pokiaľ chce žalobca osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti prejednávanej veci vedúce k sporu medzi stranami a k potrebe určiť súdom, či tu právo je alebo nie je, na druhej strane vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši. Povinnosť preukázať existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení zaťažuje žalobcu. Právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 137 písm. c) CSP, musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Ak určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) i iná žaloba (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/1996). Pokiaľ chce žalobca osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti prejednávanej veci vedúce k sporu medzi účastníkmi a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, na druhej strane vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši (odstraňuje neistotu vzťahu účastníkov konania alebo vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie) (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 06.12.2012, sp. zn. 5 Cdo 31/2011).

23. Naliehavý právny záujem na požadovanom určení je podľa celkom jednoznačnej úpravy v zákone i v zmysle ustálených záverov teórie procesného práva, aj relevantnej rozhodovacej praxe súdov (judikatúry), základným procesným predpokladom každej tzv. určovacej žaloby, pričom bez jeho existencie je vylúčené zaobranie sa takouto žalobou vecne. Právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti takejto žaloby, musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov (ide najmä o prípady, v ktorých sa určením, či tu právny vzťah alebo právo je či nie je, vytvorí pevný základ pre právne vzťahy účastníkom sporu a predíde sa žalobe na plnenie). Treba zdôrazniť, že nejde o určovaciu žalobu samu, ale o to, čoho (akého určenia) sa žalobca domáha a z akých právnych pomerov vychádza. Naliehavý právny záujem sa teda viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu; záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu predpokladá teda posúdenie, či podaná určovacia žaloba je procesne prípustným nástrojom ochrany jeho práva a či snáď spornosť neodstraňuje a len zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné konanie. Ak žalobca neosvedčí svoj naliehavý právny záujem na ním požadovanom určení, ide o samostatný a prvoradý dôvod pre zamietnutie žaloby.

24. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom, že v danej situácii treba vychádzať zo skutočnosti, že je v katastri nehnuteľnosti ako vlastníkom označených nehnuteľností zapísaná F. O.. Pokiaľ žalobca tvrdí, že vlastníkom nehnuteľností je on, v takomto prípade žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože rozhodnutie súdu v tejto otázke je (okrem iného) aj podkladom pre uskutočnenie zmeny zápisu v katastri nehnuteľnosti. Odvolací súd súhlasí aj s názorom, že v danom prípade odopretím určovacej žaloby by došlo k porušeniu ústavného práva žalobcu na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, pretože súdne rozhodnutie o určení vlastníckeho práva je podkladom na vykonanie zmeny v zápise v katastri nehnuteľností a žaloba o určení vlastníckeho práva spôsobilým právnym prostriedkom na odstránenie neistoty o skutočných právnych vzťahoch medzi účastníkmi. Umožňuje totiž dosiahnuť zhodu medzi skutočným právnym stavom a stavom zapísaným v katastri nehnuteľností.

25. Odvolací dôvod týkajúci sa námietky neskorého podanie žaloby neobstojí a to bez ohľadu z akej pohnútky a kedy bola žaloba podaná a či bolo jej podanie súdom, alebo notárom časom limitované. Žaloba o určení vlastníctva môže byť podaná kedykoľvek a čas jej podania nemá na jej možnú úspešnosť žiadny vplyv.

26. Neobstoja ani ďalšie odvolacie argumenty, že zmeny zápisov v katastri nehnuteľností možno vykonať v lehote 5 rokoch resp. , že po 10 rokoch zápisu na základe výsledkov ROEP-u má byť tento zápis nezmeniteľný.

Posudzovaná žaloba nie je žalobou o zmenu zápisu či revíziu výsledku ROEP-u, aj keď zápis vlastníctva bol vykonaný na základe konkrétneho rozhodnutie Správy katastra Galanta č. SK-ROEP Dolný Chotár 902/06 zo dňa 22.03.2006,ale ide o určení vlastníckeho práva podľa ustanovení občianskeho zákonníka postupom podľa občianskeho sporového poriadku. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na názor NS SR vo vyjadrení v jeho uznesení 4MCdo 12/2014 z 29.9.2014, v zmysle ktorého ROEP (register obnovennej evidencie pozemkov) je súpis pozemkov a ich vlastníkov, ktorí z rôznych dôvodov neboli pred vyhotovením registra evidovaní v katastri. Najčastejšie ide o vlastníkov, ktorí sú evidovaní len v pozemkovej knihe, alebo ktorí neboli za socializmu zapísaní do evidencie nehnuteľností, hoci majú k pozemku listinu (dedičské osvedčenie, zmluvu a pod.). Vlastnícke práva k pozemkom boli za socializmu evidované neúplne. Túto neúplnú evidenciu prevzal aj kataster nehnuteľností, ktorý vznikol po roku 1989. Aby boli v katastri zapísané všetky pozemky, pristúpilo sa k tvorbe ROEP. Vzhľadom na rôzne politicko-právne zmeny od roku 1945 súčasný kataster nehnuteľností neodráža reálny stav vlastníctva k pozemkom. V minulom období sa z rôznych dôvodov do pozemkových kníh nedostali niektoré konfiškačné rozhodnutia, pretože nebolo zákonnou povinnosťou zapísať konfiškáciu majetku do pozemnoknižnej vložky (tu por. aj znenie § 3 ods. 1 č. 2. zákona č. 90/1947 Sb. n. o pozemnoknižnom usporiadaní konfiškovaného nepriateľského majetku, podľa ktorého navrhovať pozemnoknižné usporiadanie prináležalo pri pôdohospodárskom majetku konfiškovanému podľa nar. č. 104/1945 Sb. n., len Povereníctvu pôdohospodárstva a pozemkovej reformy). Pri vypracovaní ROEP preto dochádzalo v dôsledku nedostatočne zistených podkladov k chybám a právny stav vyplývajúci z listu vlastníctva založeného v rámci ROEP nezodpovedal stavu skutočnému. Keďže katastre nekontrolujú správnosť a úplnosť podkladov pre vyhotovenie ROEP, kvalita vyhotovenej evidencie nie je spoľahlivá, preto na riešenie týchto pochybení je daná príslušnosť súdov v civilnom konaní.

27. Za dôvodnú však odvolací súd považoval námietku nedostatočného posúdenia vecnej legitímácie.

28. Pod vecnou legitímáciou, či už aktívnou alebo pasívnou sa vo všeobecnosti v občianskom súdnom konaní rozumie oprávnenie alebo povinnosť účastníkov vyplývajúce z hmotného práva. Vecnú legitímáciu má ten z účastníkov, komu svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitímácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitímácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje.

29. Na to, aby sa niekto stal stranou sporu, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník

na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve používa pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotnoprávneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je.

30. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno- právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide.

31. O nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide. (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 192/2004 <.).

32. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta. Skúmanie vecnej legitímácie je totiž procesnou povinnosťou každého vo veci konajúceho súdu. Otázku, či žalobca je v spore aktívne legitímovaný, t. j. či je nositeľom tvrdeného hmotného práva a či správne označil osobu - nositeľa tvrdenej povinnosti, t. j. či ním označený žalovaný je v spore naozaj pasívne legitímovaný, rieši súd v samotnom závere konania, kedy z meritórneho rozhodnutia vyplynie autoritatívny záver o otázke vecnej legitímácie pre účastníkov konania.

33. Súd prvej inštancie po citácii § 34 ods. 3 prvá veta, § 34 ods. 14 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, odkazu pod čiarou § 17, § 1 ods. 1 zákona číslo 229/1991 Zb., o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov súd prvej inštancie uzavrel, že niet pochýb o tom, že Slovenský pozemkový fond je oprávnený konať za štát - Slovenskú republiku v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré zo zákona spravuje, pričom nehnuteľnosti, ku ktorým sa žalobca v tomto konaní domáha určenia vlastníckeho práva sú takými to nehnuteľnosťami. Takéto stručné odôvodnenie je nepostačujúce. Z obsahu odôvodnenia rozsudku nevyplýva k akým pozemkom sa žalobca domáha určenia vlastníckeho práva.

34. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. sp. zn. I.ÚS 265/05) pokiaľ súd dospeje k rozhodnutiu bez toho, aby sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre toto rozhodnutie, treba rozhodnutie súdu považovať za arbitrárne, teda za rozporné s článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.). Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu (napr. sp. zn. IV.ÚS 115/03, III.ÚS 119/03, III.ÚS 209/04). Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam (sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04).

35. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudská práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, seria A, č. 303-A) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku súdu vo vnútroštátnych podmienkach Slovenskej republiky ustanovuje § 157 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, príp. iný účastník konania, stručne jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Ústavne konformným výkladom ustanovenia § 220 ods. 2 C.s.p. (§ 157 ods. 2 O.s.p.) pritom treba dospieť k záveru, že s požiadavkami v ňom uvedenými je v rozpore aj úplný, či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Ak ide o argument, ktorý

je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práva na tento argument (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 410/03).

36. Súd, ktorý sa vysporiadaava s argumentáciou účastníka konania, nemôže ju odmietnuť len pre nesprávnosť, ale musí uviesť, v čom táto nesprávnosť konkrétne spočíva. Rozhodujúcou skutočnosťou tvoriacou základ pre rozhodnutie súdu sú aj právne normy, ktoré sú na konkrétny prípad aplikovateľné (s ktorými sa súd musí vyrovnáť). Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí Vetrenko v. Moldavsko (rozhodnutie z 18. mája 2010) uviedol, že opomenutie zaoberať sa podstatnými argumentmi alebo zjavne svojvoľne (arbitrárne) zaoberanie sa takýmito argumentmi, je nezlučiteľné s ideou spravodlivého procesu.

37. Vychádzajúc zo základného práva na prístup k súdnej ochrane je potrebné zdôrazniť, že nepreskúmateľnosť, či arbitrárnosť súdneho rozhodnutia, keď v danom prípade sa súd prvej inštancie dostatočne nevysporiadal s podrobnou argumentáciou žalovaných o pochybnostiach aktívnej legitímácie žalobcu musí byť v opravnom konaní napravená, pretože bráni jeho vecnému preskúmaniu (§ 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku); konvalidácia tohto nedostatku súdom vyššej inštancie neprichádza z logických a systematických dôvodov do úvahy tiež pre zachovanie princípu dvojinštančnosti.

38. Záver o pasívnej legitímácii 11 žalovaných z odôvodnenia rozhodnutia nevyplýva vôbec. Podľa obsahu listov vlastníctva je nesporné, že na dotknutých listoch vlastníctva je zapísaná ako podielová spoluvlastníčka poručiiteľka F. O. rod. X., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, v spise sa nachádza jej úmrtý list a podľa obsahu žaloby, žaloba bola podaná na podmet notárky konajúcej vo veci prejednania dedičstva po poručiiteľke a žaloba smeruje proti jej údajným dedičom. Bolo preto potrebným, aby súd prvej inštancie podľa žaloby navrhnutý dôkaz, ktorým je dedičský spis po poručiiteľke, pripojil dedičský spis po neb údajnej právnej predchodkyni žalovaných a vychádzal z jeho obsahu. Podľa obsahu spisu predmetný spis Okresného súdu Galanta sp.zn.24D/186/2014, aj keď v minulosti pripojený bol, súd prvej inštancie ho neoboznámil a aktuálne tento spis pripojený nie je a nie je známy ani obsah uznesenia z tohto spisu, ktoré dedičské konanie prerušuje a podľa ktorého žalobca pri podaní žaloby postupoval. Je treba zdôrazniť, že obsah predmetného dedičského spisu spisu je dôležitý z hľadiska posúdenia pasívnej legitímácie označených žalovaných, čomu súd prvej inštancie nevenoval žiadnu pozornosť a ani iným spôsobom nezisťoval, či ten- ktorý žalovaný je skutočne pasívne legitimovaný v danom spore.

39. K námietke nepreukázania maďarskej národnosti neb. F. O. rod. X. odvolací súd považuje za potrebné uviesť nasledovné :

40. V apríli 1947 sa začala výmena obyvateľstva medzi Československom a Maďarskom. Výmena obyvateľstva medzi Česko-Slovenskom a Maďarskom bola povojnová obojstranná migrácia obyvateľstva na základe vzájomnej dohody medzi oboma štátmi. Primárnym zámerom československých predstaviteľov bolo vysídlenie čo najväčšieho počtu maďarov <.. Zákonnou úpravou pre túto výmenu obyvateľstva bola Dohoda medzi Československom a Maďarskom o výmene obyvateľstva zák. č. 145/19746 Sb. Podľa čl. V tejto dohody, v počte rovnajúcom sa počtu osôb slovenskej a českej národnosti, presťahovaných z územia Maďarska na územie Československa, budú presťahované na územie Maďarska osoby maďarskej národnosti, ktoré majú stále bydlisko na území Československa a stratili podľa dekrétu prezidenta Československej republiky zo dňa 2. augusta 1945 o úprave československého štátneho občianstva osôb nemeckej a maďarskej národnosti (č. 33/1945 Sb.), československé štátne občianstvo. Československá vláda bude mať právo presťahovať na územie Maďarska i nad počet uvedený v predošlom odstavci osoby maďarskej národnosti, ktoré majú stále bydlisko na území Československa a o ktorých je reč v článku VIII. tejto Dohody.

41. Je teda nesporné, že zámerom výmeny obyvateľstva bolo vysťahovanie osôb maďarskej národnosti a neb. F. O. rod. X. do Maďarska bola vysťahovaná. Z doterajšieho konania nič nenasvedčuje tomu a nikto zo žalovaných ani netvrdil, že F. O. rod. X. nebola maďarskej národnosti, pričom o jej vysťahovaní v rámci zákonnej výmeny obyvateľstva nie sú pochybnosti. S otázkou preukázania maďarskej národnosti súvisí aj otázka straty majetku a prechodu jeho vlastníctva na štát,čo v konaní preukázané tiež nebolo.

42. Súd prvej inštancie sa venoval hodnoteniu zistených okolností, za ktorých bola poručiiteľka zaradená do konkrétneho vysídlovacieho transportu a že ako príslušníčka rodiny svojho manžela bola

presťahovaná - vysídlená do Maďarska. Tomu, ako bolo naložené s jej majetkom, sa už súd prvej inštancie nevenoval a vychádzal iba z nespoľahlivého údaju nového zápisu v katastri nehnuteľností, ktorý bol realizovaný na základe rozhodnutia Správy katastra Galanta a zo žiadosti o opravu, resp. doplnenie údajov vlastníčky F. O..

43. Podľa prvej vety čl. VII Dohody o výmene obyvateľstva „Vlastnícke právo presťahovaných osôb k im prináležajúcim nehnuteľnostiam prechádza na štát ich doterajšieho bydliska.“

44. Podľa prvých dvoch viet § 2 ods. 1 zákona č. 148/1947 Sb. (zákon na vykonanie dohody o výmene obyvateľstva, účinný od 20. augusta 1947) „O tom, jsou-li podle konfiskačních předpisů splněny podmínky pro konfiskaci (přechod na stát) majetku, na něž se vztahují ustanovení čl. VII dohody, rozhoduje, - pokud se tak již nestalo - , s konečnou platností osídlovací úřad, a to, jde-li o majetek zemědělský, v dohodě s pověřenectvem zemědělství a pozemkové reformy. Tyto podmínky se považují za splněné, byla-li osoba, které tento majetek náležel, přestěhována do Maďarska alebo podľa odseku 3 tohto zákonného ustanovenia ju v zmysle dohody o výmene obyvateľstva za takú bolo možné považovať (t. j. bola zaradená do zoznamu osôb určených na presídlenie.

45. V zmysle citovaného, potom inými slovami, rozhodnutie osídľovacieho úradu o splnení podmienky vysťahovania z územia Československa podľa dohody o výmene obyvateľstva bolo nevyhnutným predpokladom (condictio sine qua non) konfiškácie majetku vysídlených osôb, t. j. k prechodu ich majetku na štát (ex lege) podľa prezidentského dekrétu.

46. Konfiškačné rozhodnutie príslušného správneho úradu o konfiškácii pritom nemožno považovať za rozhodnutie, ktorým sa konfiškácia vykonala, ale len za rozhodnutie, ktoré deklarovalo, že podmienky pre konfiškáciu majetku dotknutých osôb sú splnené, a že ich majetok bol dňom účinnosti nar. č. 104/1945 Sb. n., t.j. 1. marcom 1945 skonfiškovaný. Ku konfiškácii majetku mohlo dôjsť len za splnenia zákonom stanovených podmienok, medzi ktoré patrilo aj právne účinné (právoplatné a vykonateľné) správne rozhodnutie o tom, či konkrétna osoba bola osobou maďarskej národnosti bez ohľadu na štátnu príslušnosť (§ 1 ods. 1 písm. b/ cit. nariadenia). V prejednávanej veci zatiaľ nebolo preukázané vydanie takéhoto rozhodnutia.

47. Odvolací súd upriamuje pozornosť, že uvedenou problematikou sa zaoberá uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 419/2014 <.-34 zo dňa 13.8.2014 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 4MCdo/12/2014 z 29.9.2014.

48. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej súd zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. V odôvodnení súd odcituje právnu normu a v ďalšej časti odôvodnenia vysvetlí, ktoré zo skutkových zistení odôvodňujú aplikáciu práve tejto normy. Táto náležitosť odôvodnenia rozsudku absentuje, keďže súd prvej inštancie v preskúmvanom rozsudku sa dostatočne nevyjadril k interpretácii právnych noriem aplikovaných na daný prípad a všetky na vec sa vzťahujúce právne normy v preskúmvanom rozsudku ani necitoval, preto je potrebné prijať záver, že takéto rozhodnutie je zaťažené vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

49. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

50. Odvolací súd z obsahu preskúmaného rozsudku ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie nevyhotovil napadnutý rozsudok v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku a závery v ňom obsiahnuté sú nedostatočné. V odôvodnení rozsudku súd musí potrebné údaje, hodnotenia a závery o rozhodných skutočnostiach formulovať vlastnými slovami s prihliadnutím na konkrétne okolnosti danej veci, a to najmä na obsah dokazovania a zložitosť zisťovania skutkového stavu, čo napadnutý rozsudok neobsahuje. Preskúmaný rozsudok tak nenapĺňa požiadavku zrozumiteľnosti a presvedčivosti. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie len na nedostatočne odôvodnenom závere o maďarskej národnosti F. O. a jej preukázanom vysťahovaní do Maďarska. Takýmto postupom súdu prvej inštancie bolo znemožnené stranám, aby uskutočňovali procesné práva a tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces a nemožno tento nedostatok napraviť v odvolacom konaní.

51. Vychádzajúc zo základného práva na prístup k súdnej ochrane je potrebné zdôrazniť, že nepreskúmateľnosť, či arbitrárnosť (tiež označovaná ako zmätočnosť) súdneho rozhodnutia, musí byť v opravnom konaní napravená, pretože bráni jeho vecnému preskúmaniu (§ 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku); konvalidácia tohto nedostatku (zmätočného rozhodnutia) súdom vyššej inštancie neprichádza z logických a systematických dôvodov do úvahy tiež pre zachovanie princípu dvojinstančnosti. Tomu zodpovedá aj znenie ustanovenia § 388 Civilného sporového poriadku, ktoré odvolaciemu súdu umožňuje zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie len za predpokladu, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku), ani na jeho zrušenie (§ 389 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Pokiaľ existujú dôvody pre zrušenie (kasáciu) rozhodnutia, čo zároveň vylučuje, aby mohlo byť rozhodnutie potvrdené, nemožno ho ani zmeniť.

52. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vrátane závislého výroku o náhrade trov konania (osobitne odvolaním nenapadnutého) s použitím ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku zrušil a vec mu v zmysle ustanovenia § 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Nahrádzanie faktickej pasivity súdu prvej inštancie v uvedenom smere činnosťou odvolacieho súdu neprichádza do úvahy, nakoľko úlohou odvolacieho súdu je len prieskum správnosti rozhodnutí súdu prvej inštancie s prípadným menej náročným doplnením alebo zopakovaním dokazovania, čo vylučovalo prípadné rozhodnutie odvolacieho súdu s konečnou platnosťou.

53. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku, bude opätovne posúdiť žalobou uplatnený nárok, vyhodnotiť naplnenie podmienok konania tzn. vecnej legitímácie (aktívnej a pasívnej legitímácie strán sporu) a s ohľadom na všetky okolnosti povahy veci výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotiť vychádzajúc zo základného princípu voľného hodnotenia dôkazov zakotveného v čl. 15 Základných princípov Civilného sporového poriadku a v ustanovení § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj odvolacie argumenty odvolateľov, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom vo veci znova rozhodnúť.

54. V odôvodnení rozhodnutia je rozhodne nevyhnutné uviesť aj citáciu aplikovaných právnych noriem, vysvetlenie, ktoré zo skutkových zistení odôvodňujú aplikáciu práve týchto právnych noriem a dostatočnú argumentáciu pri ich výklade. Rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť.

55. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

56. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).